

Sorø-mødet 2023: Fa- genes fest

Program

Torsdag den 3. august 2023

10.00-11.00	Ankomst og indkvartering
11.00-11.10	Fællessang
11.10-11.25	Velkomsttale ved børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye
11.25-11.40	Introduktion til mødets program ved moderator Bertel Haarder
11.40-12.00	Videohilsen fra den norske kunnskapsminister Tonje Brenna
12.00-13.00	Frokost

Blok 1: Udvikling af folkeskolens fag

13.00-13.30	Skolen som dannelsesinstitution og læreplaner i en dansk kontekst ved Ove Korsgaard, professor emeritus v. DPU og Thomas Illum Hansen, forskningschef ved UCL Professionshøjskole og Erhvervsakademi og leder af Center for Anvendt Skoleforskning
13.30-14.00	Bertel Haarder taler med ordførere om politiske perspektiver på læreplaner
14.00-14.10	Bertel Haarder indleder til gruppearbejdet
14.10-14.30	Kaffepause
14.30-15.45	Gruppearbejde om udvikling af folkeskolens fag
15.45-16.15	Perspektiver på praksisfaglighed i folkeskolen ved Claus Holm, Institutleder på Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse, DPU
16.15-16.40	Pause
16.40-16.55	Opsamling og fællessang ved Bertel Haarder

Blok 2: Velfærdsaftaler i Holbæk Kommune og Esbjerg Kommune

16.55-17.00	Kort introduktion til velfærdsaftaler ved Bertel Haarder
17.00-17.10	Hvordan er det anderledes at gå i skole under velfærdsaftalerne? – Elevernes perspektiv på velfærdsaftalerne i Esbjerg Kommune og Holbæk Kommune

10.00-11.00	Ankomst og indkvartering
17.10-17.40	Et lærer-, forældre-, og skolebestyrelsesperspektiv på velfærdsaftalen i Holbæk Kommune. Oplæg v. Søren Meinert, lærer ved Vipperød Skole i Holbæk Kommune og Charlotte Gustafsson, forkvinde for Vipperød og Ågerup Skoles skolebestyrelse
17.40-18.00	Afrunding på første dag og praktisk information om aftenens forløb
18.00-19.00	Pause
19.00-19.15	Velkomstdrink
19.15-19.30	Holdbillede
19.30-21.30	Festmiddag
21.30-00.00	Aftenbar

Fredag den 4. august 2023

07.30-09.00	Morgenmad
09.00-09.15	Fællessang og præsentation af dagens program ved Bertel Haarder

Blok 3: Praktiske prøver og evalueringsformer

09.15-09.30	Hvordan kan praktiske elementer være en integreret del af prøver – Inspiration fra Designskolen Kolding. Oplæg ved Lene Tanggaard, Rektor for Designskolen Kolding
09.30-09.45	Hvordan kan praktiske elementer være en del af prøver – Inspiration fra FGU. Oplæg ved Michael Bjergsø, Kvalitets- og udviklingschef hos FGU Syd- og Vestsjælland
09.45-10.00	Spørgsmål til oplæggene fra salen
10.00-11.00	Gruppearbejde om mere praktiske prøver
11.00-12.00	Opsamling ved Bertel Haarder og opsamlingsøvelse inkl. kaffepause
12.00-13.00	Frokost
13.00-14.00	Paneldebat om pejlemærker for udvikling af folkeskolens fag og prøver med oplægsholder, ordførere og Bertel Haarder
14.00-14.15	Spørgsmål fra salen
14.15-14.30	Afrunding
14.30	Afgang

Referat af oplæg og drøftelser på Sorø-mødet 2023

Rammen for Sorø-mødet 2023

Siden 1983 har den siddende undervisningsminister inviteret eksperter, praktikere og politikere til det årlige Sorø-møde for at debattere et aktuelt uddannelsespolitisk tema.

Sorø-mødet 2023 blev afholdt den 3.-4. august 2023. Temaet for årets møde var folkeskolens fag og prøver under overskriften ”Fagenes fest”. Der var tre overordnede temaer, som blev drøftet over mødets to dage.

Årets Sorø-møde markerede desuden, at det er 40 år siden, at det første Sorø-møde blev afviklet. Formatet har udviklet sig og haft vokseværk, siden Bertel Haarder i 1983 stiftede mødet. Bertel Haarder var i anledning af jubilæet inviteret til at være ordstyrer på mødet.

Børne- og Undervisningsministeriet har siden 2019 haft nedsat faggrupper for hvert af folkeskolens fag, som bl.a. har til formål at styrke samarbejdet med de faglige miljøer om udvikling af folkeskolens fag. Faggrupperne er forankret i Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Som noget nyt i år, var udvalgte faggrupper (i fagene dansk, matematik, historie, engelsk, madkundskab og natur og teknologi samt det obligatoriske emne uddannelse og job) og elevrepræsentanter også inviteret med på mødet.

Faggruppernes deltagelse på mødet betød, at lærere, lektorer fra professionshøjskolerne og repræsentanter fra universiteterne og vidensmiljøerne deltog og bidrog med deres perspektiver fra praksis og forskning gennem hele mødet.

Mødets program var inddelt i tre blokke

- Blok 1: Udvikling af folkeskolens fag
- Blok 2: Velfærdsaftaler i Holbæk Kommune og Esbjerg Kommune
- Blok 3: Praktiske prøver og evalueringsformer

Blok 1: Udvikling af folkeskolens fag

Formålet med blok 1 var en overordnet drøftelse af forskellige politiske perspektiver på læreplaner gennem en pædagogisk og politisk debat, der kan inspirere til det videre arbejde med fagenes indhold.

Videobilsen fra den norske kunnskapsminister Tonje Brenna

Den norske kunnskapsminister, Tonje Brenna, havde sendt en videobilsen om det norske arbejde med at udvikle nye læreplaner.

Oplæg af Ove Korsgaard, professor emeritus v. DPU, og Thomas Illum Hansen, forskningschef ved UCL Professionshøjskole og Erhvervsakademi og leder af Center for Anvendt Skoleforskning: "Skolen som dannelsesinstitution og læreplaner i en dansk kontekst"

[Se slides fra oplægget.](#)

Paneldebat om politiske perspektiver på læreplaner v. Alex Arendsen (DF), Sara Emil Baaring (S), Helena Artmann Andresen (LA)

Gruppearbejde om udvikling af folkeskolens fag

Deltagerne blev inddelt i grupper sammensat af faggruppemedlemmer og øvrige deltagere (elever, forældre, lærere, videnspersoner, politikere, meningsdannere mv.) En fagperson havde forberedt et udfordringsbillede for det respektive fag.

Med afsæt i udfordringsbillede og formiddagens oplæg arbejdede deltagerne bl.a. med at formulere bud på, hvad der skal til for at fremme en mere varieret og motiverende undervisning for eleverne i det respektive fag faget. I forlængelse heraf drøftede deltagerne forhold, som er vigtige at fokusere på for at lykkes med en mere praktisk orienteret eller mere varieret og motiverende undervisning i faget.

Oplæg af Claus Holm, Instituttleder på Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse, DPU: "Perspektiver på praksisfaglighed i folkeskolen"

[Se slides fra oplægget.](#)

Resume af drøftelser af blok 1:

En af hovedpointerne var, at skolens formål og læreplaners form og indhold forandrer sig over tid. I dag kan læreplaner opleves mere abstrakte end tidligere. Sammenlignes de nuværende læreplaner for indskoling og mellemtrin, ser det ud til, at elever ansføres til at bruge kroppen mere i indskolingen (opleve/identificere) og hovedet mere i udskolingen (analysere/diskutere).

Fagene og læreplanerne er et vigtigt udgangspunkt for dannelsesarbejdet og realiseringen af folkeskolens formål. Det er væsentligt, at læreplaner og fagenes formål understøtter folkeskolens samlede formål.

Det blev pointeret af flere deltagere, at dannelsesidealene har forandret sig – og at der eksempelvis ikke længere er en tydelig forbindelse mellem

ansvaret som borgere, og hvilke dyder og værdier som skolen skal bidrage med.

Det blev debatteret, hvordan en fornyelse af fagene skal ske, og hvor lang tid det vil tage.

Paneldeltagerne drøftede i hvilken grad skolens formål, læreplaner og kernestof skal styres centralt og i hvilken grad, der skal være plads og rum til lokalt engagement og tilpasning til den enkelte elevgruppe. Desuden blev det drøftet om skolen skal stile mod dybdelæring, fx ved at målene i fagene slankes mhp. at skabe mindre stoftrængsel.

Blok 2: Velfærdsaftaler i Holbæk Kommune og Esbjerg Kommune

Formålet med blokken var at give en kort rammesætning af velfærdsaftaler med fokus på de erfaringer, som skolerne har gjort sig. Deltagerne fik indblik i hhv. et elevperspektiv og et lærer- og forældreperspektiv på velfærdsaftalerne i Holbæk og Esbjerg Kommune.

Videoindlæg: Hvordan er det anderledes at gå i skole under velfærdsaftalerne? – Elevernes perspektiv på velfærdsaftalerne i Esbjerg Kommune og Holbæk Kommune

Oplæg v. Søren Meinert, lærer ved Vipperød Skole i Holbæk Kommune, og Charlotte Gustafsson, formand for Vipperød og Ågerup Skoles skolebestyrelse, om "Et lærer-, forældre-, og skolebestyrelsesperspektiv på velfærdsaftalen i Holbæk Kommune."

[Se slides fra oplæg her.](#)

Resume af drøftelser af blok 2:

En hovedpointe fra oplægget var, at frihedsforsøgene har givet Holbæk Kommune mulighed for at skabe plads til fordybelse og lokalt engagement hos både børn og voksne. Samtidig opleves der også udfordringer med at omstille sig til mindre kontrol og at få økonomien til at hænge sammen. En pointe var, at det er væsentligt at bruge friheden til at afprøve forskellige tiltag i skolen, men at det kræver, at forsøgene følges, så det kan give viden til videre skoleudvikling.

Deltagerne fik indblik i, hvordan det har været anderledes at arbejde som lærer og at være elev og skolebestyrelsesmedlem under velfærdsaftalerne og hvilke erfaringer, skolens medarbejdere har gjort sig.

Derudover blev det fremført, at langt de fleste af de lokale tiltag i Holbæk kunne være indført uden forsøgsbestemmelsen, men erkendelsen er, at frisættelsen til lokalt at planlægge og gennemføre skole, skaber engagement og ejerskab og dermed glidere børn og voksne.

Blok 3: Praktiske prøver og evalueringsformer

Formålet med blokken var at give inspiration til nytænkning af prøve- og evalueringsformer med input fra en ambitiøs praksis på et højt fagligt niveau, hvor det praktiske element er en integreret del af udprøvningen.

Samtidig var formålet at inspirere med erfaringer om, hvordan prøve- og evalueringsformer finder sted på andre institutioner med andre elevgrupper. Endelig skulle deltagerne drøfte prøver og evalueringsmetoder i sammenhæng med de forudgående drøftelser af læreplaner og fagene.

Oplæg af Lene Tanggaard, Rektor for Designskolen Kolding, om "Hvordan kan praktiske elementer være en integreret del af prøver – Inspiration fra Designskolen Kolding".

[Se slides fra oplæg her.](#)

Oplæg ved Michael Bjergsø, Kvalitets- og udviklingschef hos FGU Syd- og Vestsjælland, "Hvordan kan praktiske elementer være en del af prøver – Inspiration fra FGU"

[Se slides fra oplæg her.](#)

Gruppearbejde om prøver og evalueringsformer

Deltagerne blev inddelt i grupper sammensat af faggruppemedlemmer og øvrige deltagere (elever, forældre, lærere, videnspersoner, politikere, meningsdannere mv.) En fagperson havde forberedt et udfordringsbillede for det respektive fags prøver eller evalueringsformer.

Med afsæt i udfordringsbillede og formiddagens oplæg arbejdede deltagerne med cases, der kunne motivere flere praktiske elementer i de eksisterende prøver, eller udvikle helt nye praktiske prøver eller evalueringsformer i faget.

Paneldebat om pejlemærker for udvikling af folkeskolens fag og prøver med Anni Matthiesen (V), Laura Drachmann (Danske Skoleelever), Lotte Rod (RV), Thomas Illum Hansen (Forskningschef, UCL)

Resume af drøftelser i blok 3:

I forlængelse af oplæggene var der en drøftelse af om prøverne i både boglige og praktiske fag tenderer at fjerne sig fra genstanden selv til at handle om eleven og dennes metarefleksioner.

Det blev også drøftet, om elevmotivation kan fremmes alene ved at gøre undervisning og prøven mere praktisk. Flere deltagere gav eksempler på, at når elever arbejder med genstande, som skal bruges af nogle til noget, så giver det engagement. Samtidigt kan eleven opleve at blive dygtigere og at indgå som en del af et fællesskab, fx ved at medvirke i frokostproduktionen i skolens kantine.

Desuden blev det nævnt, at børn og unge med handicap udfordres, når de fritages fra praktiske/musiske fag, da det betyder, at de ikke kan tage en fuld afgangsprøve fra folkeskolen.

Det blev også debatteret, at der med fordel kan igangsættes afprøvninger og følgeforskning, der kan bidrage med ny viden, som kan understøtte arbejdet med en fornyelse af folkeskolens fag og prøver. Afprøvninger og følgeforskning kan ses som et led i en inddragende proces, der inkluderer omverdenen i det videre arbejde.

Desuden blev det pointeret, at udvikling af nye fag og prøver forankres hensigtsmæssigt ved at inddrage elever og pædagogisk personale. I forlængelse heraf blev det fremhævet, at debatten mellem fagprofessionelle og lokale beslutningstagere om skolens formål, fag og prøver kan foregå lokalt ude på skolerne og i kommunerne til gavn for eleverne. Det er bare om at komme i gang.